

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

НАШЕ ЖИТТЯ

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА В ЛИПНІ 1967 РОКУ

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО ПРАВЛІННЯ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЛУХИХ

ВИХОДИТЬ ЩОСУБОТИ

№ 18 (964) | П'ятниця, 9 травня 1986 року | Ціна 2 коп.

РІВНЯННЯ — НА ПОДВИГ

Нахненням і творчістю, спрямованою у майбутнє сповнені трудові подвиги радянського народу. Ідеї XXVII з'їзду КПРС, оволодіваючи масами, стають все більш могутнім фактором прискорення розвитку суспільства. І всі свої діла, звершення, твердий і точно вивіреним партією державний крок Вітчизни радянські люди у ці неспокійні дні справедливо ототожнюють з ратним подвигом народу у Великій Вітчизняній війні.

Той незабутній травневий день 1945 року, День Перемоги, і наша соціалістична реальність волею самої історії поставлені поруч. Кожна людина, ветеран війни чи юнак, вдумуючись у свою долю, неодмінно виявить її взаємозв'язок з мужніми бійцями, які спочатку зупинили віроломного ворога, обезкровили його, а потім розгромили.

У День Перемоги ми думками переносимося у ті далекі і незабутні дні, у той грізний і героїчний час. У пам'яті постають довгі 1418 днів і ночей, коли гриміла, не змовкаючи ні на годину, велика битва з фашизмом. Кожна її вогненна доба вбирала численні героїчні справи, трудові звершення, які зливались в один великий подвиг народу-переможця.

Суворими були перші дні і місяці війни. На Радянську країну напав жорстокий і підступний ворог. Він уже випробував свою стратегію «блискавичної війни», захопивши багато країн Європи з їх економікою, зброєю і технікою. Його загальний військово-економічний потенціал вдвоє переважав те, що мала наша країна. Гітлерівським главарям здавалося, що їх могутня військова машина, раптово спрямувавши удар на Радянську державу, не зустріне серйозної відсічі. Вони розраховували у ході короткочасної кампанії розгромити Радянську Армію, захопити наші важливі центри, поставити на коліна радянський народ, ліквідувати соціалістичну державу.

Питання стояло так: бути народам нашої Вітчизни вільними — або стати рабами. У документах ленінської партії тоді на весь світ прозвучала правда про розв'язану проти Радянської країни війну, як війну загарбницьку, несправедливу, була викрита брехня гітлерівської пропаганди про «превентивний» характер нападу на СРСР — брехню, яка до цього часу в обиході на Заході.

Уже в перші дні війни народ назвав її священною, Великою Вітчизняною. На заклик партії на безпощадний бій з ворогом піднялися робітники, колгоспники, інтелігенція, воїни армії і флоту. Через тиждень після нападу агресора в ряди армії і флоту влилось 5,3 мільйона чоловік. Слова заяви Радянського уряду і ЦК ВКП(б): «Наша справа справедлива. Ворога буде розбито. Перемога буде за нами» — стали керівництвом до дії росіянина і українця, білоруса і казах, грузина і латиша — всіх народів-братів Радянської багатонаціональної родини.

З висоти минулих десятиріч чітко проглядає велич подвигів, здійснених у перші дні війни, подвигів, в яких загоралася зоря нашої Перемоги уже в ті червоні дні сорок першого. Танкові клини агресора нашою мужністю на стійкість і мужність радянських воїнів. Втрати гітлерівців в живій силі за два місяці боїв вдвоє перевищили те, чого зазнала Німеччина за два роки загарбницьких кампаній у Західній Європі.

На самому початку плач «блискавичної війни» був перекреслений нашими Збройними Силами, радянським народом.

Золотими сторінками у славний літопис Перемоги ввійшла оборона міст-героїв. Понад 30 днів під натиском ворога встояла Брестська фортеця, 71 — Київ, 73 — Одеса, 250 — Севастополь. 163 дні тривала оборона Сталінграда, 900 днів — Ленінграда, понад 90 — Москви... Фашисти скрізь натикалися не на фортечні стіни, а перш за все на людську волю, на військову майстерність, на стійкість.

У перший період війни ворог мав численну перевагу на полі бою, особливо на головних напрямках свого вторгнення. У нього було більше танків, літаків. В одному незаперечна перевага з перших хвилин битви на нашій стороні — в силі бойового духу, в готовності віддати все, а якщо знадобиться, то й життя в ім'я торжества комуністичних ідеалів. Ідейна переконаність, нездоланна моральна міцність радянських воїнів становили ту воїстину надзброю, яка могла бути і була тільки в розпорядженні армії соціалістичної держави. Від перших боїв до штурму Берліна вірність комуністичним ідеалам, соціалістичній Вітчизні вела радянських воїнів на подвиги, які стали нормою поведінки.

На заклик ленінської партії весь народ став на бойову вахту біля домених печей і верстатів, на залізницях і колгоспних полях. Місце чоловіків, які пішли на фронт, зайняли жінки і підлітки. На заводах, у конструкторських бюро, де створювалися і випускалися вдосконалені зразки танків, літаків, інших видів зброї, розгорнулася боротьба за технічну перевагу нашої армії над противником. «Кожен день — ешелон танків на фронт» — під таким гаслом працювали робітники Уральського танкового заводу. А з фронту на заводи йшли листи зі словами вдячності. «Здобуті нами тут перемоги з допомогою «Як-3» — це і ваша перемога над ворогом», — доповідали льотчики авіабудівникам.

«Загадкою», дивом назвуть потім на Заході подвиг радянського робітничого класу, колгоспного селянства, інтелігенції, які в найтяжчих умовах, коли була тимчасово втрачена частина території країни, зуміли налагодити виготовлення зброї і бойової техніки, перевершити воєнне виробництво країни фашистського блоку.

Високо пронесли радянські воїни по країнах Європи і Азії свої знамена армії-революції, вихованої Комуністичною партією в дусі інтернаціоналізму. Населення звільнене від гітлерівського іга країн гаряче вітало радянського воїна, патріота, інтернаціоналіста. «...Танки були схожими на величезні букети з черемшини та інших весняних квітів. Скрізь було чути слова: «Спасибі вам за врятування від фашистської тиранії», — так описує один з учасників звільнення Праги обстановку в місті.

Закономірним фіналом гітлерівської агресії проти першої в історії держави робітників і селян став повний її крах. Німецький фашизм був остаточно розгромлений там, звідки він розпочав свій кривавий шлях — в столиці «третього рейху», над якою було піднято Прапор нашої Перемоги.

У справжню естафету передачі від покоління до покоління відповідальності за долю Вітчизни, завоювань соціалізму виливаються зустрічі молоді з ветеранами великої битви з фашизмом. Ніби зв'язкові поколінь, вони допомагають юнакам і дівчатам збагнути уроки патріотизму, мужності, відваги, які служили джерелом подвигу переможців над фашизмом.

Минула війна відійшла в історію, але її уроки не підлядають часу. Їх не можна забути. Відстоюючи справу миру, радянський народ не може не брати до уваги ту реальну загрозу розв'язання війни, яку створює гарячкова гонка озброєнь у США та інших країнах НАТО. В умовах, коли імперіалістичні держави посилюють військові приготування, відкрито проголошують курс на ліквідацію соціалізму, кожна радянська людина зобов'язана зробити все від неї залежне, для підтримання на належному рівні обороноздатності країни.

У резолюції XXVII з'їзду Комуністичної партії Радянського Союзу в Політичній доповіді Центрального Комітету КПРС підкреслюється: «Всебічне підвищення бойової готовності Збройних Сил, виховання воїнів армії і флоту, всіх радянських людей в дусі пильності і постійної готовності до захисту великих завоювань соціалізму повинні і надалі залишатися одним з важливих завдань партії, держави і народу.

Ритм прискорення, заданий ленінською партією розвитку всіх сторін нашого життя, змушує сьогодні ще пильніше вдвигатися в славне минуле, в подвиг тих, хто встояв у жорстоких боях з фашизмом Вітчизну, переймати у них беззавітну мужність, сміливість, готовність взяти відповідальність на себе. Тримати рівняння на подвиг героїв великої битви з фашизмом, — означає всі сили, працю і розум віддавати рідній Вітчизні, постійному примноженню її матеріальних і духовних багатств, змцненню оборони.

А. СКРИЛЬНИК, генерал-майор.

Шагають в День Перемоги ветераны И гордо знамя Родины несут. Они спасали от фашизма страны, Они вершили величайший суд. Мы помним грозы в лютые морозы, Слепую ночь — нигде ни огонька! И слезы на смерть раненой березы

Над телом патриота-земляка, И не уйдет в беспамятство минута, Когда гремел, ликуя, майский гром. Соцветия победного салюта В созвездья превращая над Кремлем. А. ГОПСКИЙ, гвардии подполковник в отставке. м. Дрогобыч, Львівська область.

У президії ЦП УТОГ і Республіканському комітеті профспілки ПРИЗЕРИ ЗМАГАННЯ

Перетворюючи в життя рішення XXVII з'їзду КПРС, включившись у соціалістичне змагання за дострокове виконання і перевиконання завдань першого року дванадцятип'ятирічки, підприємства і об'єднання Товариства успішно справилися з виконанням виробничого плану і соціалістичних зобов'язань першого кварталу 1986 року.

Розглянувши підсумки республіканського соціалістичного змагання колективів підприємств і об'єднань Товариства, президія Центрального правління УТОГ і Український республіканський комітет профспілки робітників місцевої промисловості і комунально-побутових підприємств постановили:

- перше місце з врученням перехідного Червоного прапора Центрального правління УТОГ і Республіканського комітету профспілки, Свідоцтва і першої грошової премії присудити колективу Артемівського УВП;
- друге місце з врученням Свідоцтва і другої грошової премії — колективу Білоцерківського УВП;
- третє місце з врученням Свідоцтва і третьої грошової премії — колективу Житомирського УВП.

Колективам підприємств, які зайняли призові місця в соціалістичному змаганні за перший квартал ц. р., виділено путівки до санаторію «Дружба» м. Геленджик за рахунок централізованого фонду соціально-культурних заходів для преміювання передовиків виробництва.

Відзначено хорошу роботу по виконанню соціалістичних зобов'язань першого кварталу колективів Запорізького, Конотопського і Ужгородського УВП-1. Звернуто увагу директорів, голів профкомів та голів бюро первинних організацій УТОГ Черкаського, Бродівського, Дніпродзержинського, Лебединського, Сумського, Кіровоградського, Ровенського та Харківського УВП-1 на невиконання окремих показників соціалістичних зобов'язань першого кварталу.

Президія Центрального правління УТОГ і Республіканський комітет профспілки висловили впевненість у тому, що трудівники Українського товариства глухих ще активніше розгорнуть соціалістичне змагання за дострокове виконання і перевиконання завдань 1986 року і дванадцятип'ятирічки в цілому.

На конкретних прикладах

Важливу роз'яснювальну роботу по перетворенню в життя рішень XXVII з'їзду КПРС проводить Миколаївський будинок культури УТОГ серед нечуючих міста. Щонеділі з глухими трудівниками проводяться бесіди і лекції по вивченню Політичної доповіді, з якою на партійному форумі виступив Генеральний секретар ЦК КПРС М. С. Горбачов. Для кращого засвоєння

матеріалу кожен з розділів доповіді розбито на дві частини. З відповідними роз'ясненнями перед членами УТОГ виступають комуністи — члени Товариства.

Характерним у вивченні матеріалів з'їзду є те, що теоретичні положення виклада підкріплюються прикладами з життя, конкретними ситуаціями, що мають місце на УВП, держпідприємствах, або у громадському житті Товариства.

Заняття з членами УТОГ проходять цікаво, жваво. Щоразу на них присутні 20—25 нечуючих трудівників, котрі ставлять чимало запитань. Відповіді на них дають можливість глибше зрозуміти завдання, що поставлені перед трудовими колективами у дванадцятій п'ятирічці.

Б. ПАРХОМЕНКО,
директор Миколаївського будинку культури.

Знання допоможуть на практиці

Радісний, піднесений настрій панує у ці дні у колективі учнів, вчителів Криворізької спецшколи-інтернату для глухих дітей. Форум комуністів країни викликав у школярів, педагогічного колективу високе піднесення. Тому з великим інтересом у школі вивчаються матеріали XXVII з'їзду КПРС.

У центрі уваги — Політична доповідь, з якою виступив Генеральний секретар ЦК КПРС М. С. Горбачов. Основні напрями економічного і соціального розвитку СРСР у 1986—1990 рр. та на період до 2000 року.

У дні роботи з'їзду у 5—11 класах пройшли мітинги-збори, на яких учні одностайно схвалили зовнішню та внутрішню політику пар-

тії. Збори активно проходили у групах, з якими працюють вчителі О. А. Гринько, Г. А. Панченко, О. І. Кобилянська, Т. М. Зяблева, В. В. Сердюк та інші.

Нині змістовно проходить вивчення матеріалів з'їзду і в політичному клубі «Планета», який створено під час вивчення передз'їздовських документів партії. Керівник клубу — вчителька Л. В. Семенова так побудувала роботу, що його відвідують практично всі учні школи.

На першому засіданні клубу було прийнято одностайне рішення: глибоко, всебічно вивчити матеріали XXVII з'їзду КПРС. Для досягнення більшої ефективності створено спеціальну групу політінформаторів з п'ятнадцяти найбільш під-

готовлених учнів-активістів. Групу постійно інструктують директор школи Л. П. Андріянова, секретар партійної організації О. І. Кобилянська, заступник директора школи з виховної роботи К. Д. Титова та інші.

Серед учнів школи — в групах, класах — бажані гості члени групи політінформаторів брати Ігор та Андрій Колодкіни, Костянтин Рябиков, Слава Грінберг, Вікторія Овчаренко, Вадим Русин, Таня Кравченко, Люда Неведрова та інші.

Знання, набуті учнями, допоможуть глибше зрозуміти політику партії, застосувати їх на практиці.

П. БАБЕНКО,
м. Кривий Ріг.
Дніпропетровська область.

ДЕВІЗ ЧОРНОМОРЦІВ — ЕФЕКТИВНІСТЬ

Над весняним Південним Бугом — легкий туманець. Лягідно бавиться золотавим піском хвиля, грайливо погойдує свіжофарбований красень-корабель, готовий перевозити народногосподарські вантажі.

Ось він — грандіозний, величний перед нами у всій своїй красі — результат, не буде перебільшенням сказати, завзятої, самовідданої праці дружнього, згуртованого колективу Чорноморського суднобудівного заводу м. Миколаєва, де трудяться 136 членів УТОГ.

Рішення XXVII з'їзду КПРС викликали у нечуючих трудівників високе трудове піднесення, — розповідає старший інструктор-рекладач компактною групи Анатолій Дмитрович Шкваренко. — Кожен робітник глибоко зрозумів — нині працювати потрібно по-новому: ефективно, якісно, економічно. У цьому запорука успіху багатьох членів нашого Товариства.

Серед нечуючих трудівників заводу — 56 передови-

ків виробництва. Вагомих результатів у соціалістичному змаганні вони досягли завдяки старанності у праці, постійному прагненню вдосконалювати трудові навички і прийоми, обмінюючись передовим досвідом роботи кращих виробничників.

Особливо хочеться виділити членів УТОГ, котрі є справжніми лідерами серед нечуючих. Це, в першу чергу, комуніст Іван Степанович Доценко, нагороджений урядовими нагородами. Він славиться на заводі не тільки досягненнями у праці, але й успіхами у технічній творчості: одному з його винаходів присуджено бронзову медаль на виставці у Москві.

Крім того, високий авторитет заслужили Олексій Сергійович Черненко, Микола Миколайович Герашенко та інші. Їх внесок у спільні трудові досягнення найбільш вагомий. Недарма груди ветеранів прикрашають ордени і медалі Батьківщини, заслужені ратним трудом.

Великий виховний вплив на колектив нечуючих трудівників справляє соціалістичне змагання. Нині попереду бригади, які очолюють Валерій Федорович Позняк і Микола Миколайович Сириятин. Порівняльність результатів допомагає досягати всезростаючих показників у праці, на 15—20 процентів перевиконувати змінні завдання.

У компактній групі читко і організовано проходять політико-виховні та культурно-масові заходи, які здійснюються у червоному кутку підприємства. У минулому році йому було присуджено перше місце у огляді з врученням Почесної грамоти і премії.

Добрі слова хочеться сказати й на адресу стінники «Корабель». Вона змістовно висвітлює життя нечуючих трудівників. Саме тому зайняла друге місце у заводському конкурсі стінної преси.

Основною рисою у діяльності колективу компактно-

Серед кращих трудівниць у колективі Донецького виробничого об'єднання «Електромагніт» називають і Олену Степанівну Артемчук. Вона — передовик праці, голова цехкому, депутат районної Ради народних депутатів.

Фото Й. МІНДЕЛЯ.

УДАРНА ПРАЦЯ

Прагнучи ділом відповісти на рішення XXVII з'їзду КПРС, колектив трудівників Білоцерківського УВП досяг вагомих результатів за підсумками роботи у першому кварталі нинішнього року.

План з випуску товарної продукції виконано на 108,1 процента, а план з реалізації — на 102,9 процента. Згідно з соціалістичними зобов'язаннями намічалось виготовити додатково до плану товарної продукції на 15 тисяч карбованців, фактично ж її виготовлено на 140,8 тисячі карбованців. Реалізовано надпланової продукції на 39,8 тисячі карбованців.

Найбільш вагомий внесок у досягнення всього колективу зробили трудівники дільниці № 3, де майстром Н. І. Уварова. Цей виробничий підрозділ посів перше місце у соціалістичному змаганні серед колективів швейних дільниць. Добрих показників домоглися Л. В. Вальяник, В. Горбань, Н. Рядченко, О. Дрозденко, норма виробітку яких сягає 140 і більше процентів.

Серед суміжних дільниць найкращих результатів добився колектив підготовчої дільниці, яку очолює майстер Л. С. Вдовика.

Впродовж першого кварталу УВП не одержало жодної рекламції. За цей період зекономлено одну тисячу кіловат-годин електроенергії і тканини на 2,3 тисячі крб.

Добре попрацював колектив Білоцерківського УВП на комуністичних суботниках, присвячених XXVII з'їзду КПРС і 116-й річниці з дня народження В. І. Леніна. Було вироблено продукції відповідно на 17,2 тисячі крб. і 20 тисяч крб., значні кошти перераховано у фонд п'ятирічки.

Старт взято успішний. Підсумки роботи у першому кварталі свідчать: колектив настроєний по-бойовому, йому під силу розв'язувати більш складні і відповідальні завдання.

А. РОЗГОН,
інженер-економіст
Білоцерківського УВП.
Київська область.

Правофлангова п'ятирічки

Небагатослівний, але справді похвальний відгук про трудову діяльність М. А. Підлісної дає голова колгоспу ім. Калініна В. Бродяний.

Працює Марія Андріївна в нашому колгоспі з березня 1951 року. Майже впродовж усього часу — тваринницею молочнотварної ферми № 1. Добросовісна, дисциплінована тру-

дівниця користується авторитетом у колективі. Вона завжди серед переможців соціалістичного змагання. Незважаючи на пенсійний вік, Марія Андріївна продовжує працювати у рідному колгоспі, роблячи вагомий внесок у здобутки тваринників господарства.

Серед п'ятнадцяти нечуючих трудівників області, котрі достроково виконали

завдання одинадцяті п'ятирічки і були за це нагороджені почесними грамотами президії Донецької області профради, є й ім'я М. А. Підлісної, колгоспниці, яка своєю ударною працею по праву здобула високе визнання, стала прикладом, гідним наслідування.

З. СЕЛЕЗНЬОВ,
Амвросіївський район,
Донецька область.

ВШАНОВАНО ПЕРЕДОВИКІВ

Напередодні свят у клубі Запорізького заводу «Побутмаш», де трудиться група членів УТОГ, відбувся вечір трудової слави, на якому вшанували двох нечуючих передовиків — слюсаря-складальника Леоніда Олександровича Новоселова і маляра Галину Семенівну Сушкіну.

Директор підприємства щиро привітала трудівників, під оплески присутніх вручила їм знаки: «Відмінник якості» і «Ударник одинадцяті п'ятирічки», а також грошові премії. Піонери

піднесли ветеранам праці квіти.

Зворушений Л. О. Новоселов, висловлюючи подяку за високе визнання його скромних досягнень, сказав, що виявлена шана і довір'я зобов'язують трудитися у дванадцятій п'ятирічці ще краще, домагатися більш вагомих результатів у роботі.

На честь нечуючих передовиків колектив художньої самодіяльності культзакладу виступив з чудовим концертним.

С. МОРДУШЕНКО.

Настилальниця тканин Дніпропетровського УВП Ніна Миколаївна Гуливець успішно виконала завдання першого кварталу 1986 року.

Фото Й. МІНДЕЛЯ.

Пого бойові шляхи-дороги пролягали землями України і Чехословаччини, а закінчив він війну в Австрії. Там був тяжко поранений, став інвалідом.

За героїзм, проявлений у боях, Петра Михайловича Руденка удостоєно ордена Слави III ступеня, медалей, а у 1985 році нагороджено орденом Великої Вітчизняної війни і медаллю «40 років Перемоги».

Трудовий стаж ветерана війни і праці складає 45 років. Він працював літпрацівником у редакції газети «Соціалістичне село», (тепер «Радянське село»), а згодом перейшов працювати у відділ соціального забезпечення, де трудився 33 роки. За сумлінне виконання обов'язків, чуйне ставлення до людей відзначений численними подяками і грамотами. Багатьом пенсіонерам допоміг Петро Михайлович у поновленні необхідних документів, оформленні пенсії. Постійно піклувався він про поліпшення умов життя і праці інвалідів, дітей-сиріт. Знаходить час і на військово-патріотичну роботу, регулярно зустрічі з молоддю та розповіді про героїзм радянських людей.

Після війни П. М. Руденко повертається у рідне село. Після поранення, втрапивши частково слух, він виявляє у районі нечуючих, організує первинну організацію глухих і з тих пір є незмінним її головою. Весь час районна організація Ружинського району у соціалістичному змаганні серед міждрайвідділів веде перед.

Буваючи в селах свого району, Петро Михайлович повідомляє нас про трудові звершення нечуючих, пише теплі слова на адресу передовиків, ветеранів праці, а також багатодітних матерів. Він є активним сількором газети «Радянське село», регулярно дописує до газети «Наше життя».

У 1985 році колектив нашого міждрайвідділу в урочистій обстановці вшанував Петра Михайловича Руденка, провів на заслужений відпочинок. За багаторічну, сумлінну працю його нагороджено Грамотою виконкому Ради народних депутатів. Щирі й теплі слова подяки товаришів по роботі, квіти до глибини душі схвилювали ветерана.

У цьому році Петру Михайловичу виповнюється 68, та душею він завжди молодий, не знає слів «не можу», «не хочу», він знає одне — «треба!».

То ж бажаємо ветерану праці, війни, Товариства доброго здоров'я і довгих років життя, активної участі у громадському житті.

В. ШАПОВАЛ,
голова Бердичівського МРВ УТОГ.
Житомирська область.

У селі Дмитрівка, що на Черкащині, у самому центрі на площі, оточеній гіллястими березами, височить пам'ятник тим, хто не повернувся з війни. На обеліску золотом сяють імена односельців та бійців Радянської Армії, які полягли, захищаючи і визволяючи цей мальовничий край.

Відшуміли роки, десятиріччя, та пам'ять — вічна. Щороку, в День Перемоги, 9 травня до меморіалів, до братських могил, де сплять вічним сном сини Вітчизни, ідуть з букетами квітів ветерани війни, піонери, комсомольці, сиві матері, всі, кому дорога пам'ять, щоб низько поклонитися, скласти шану героям.

Були у Дмитрівці сміливці, які, хоч і не брали участі в битвах із зброєю в руках, та все ж їх вчинки є героїчними. До таких належав учитель історії Дмитрівської середньої школи Роман Іванович Довгань. Всі шанували його, поважали, прислухалися до порад. Особливо любили слухати його учні, бо про історію нашої країни, про Жовтневу соціалістичну революцію, про Леніна він розповідав захоплююче.

...Почалась війна. Обірвалося мирне життя. Роман Іванович, якому на той час було за п'ятдесят п'ять, не був призваний до лав Радянської Армії. В селі під час окупації майже не було чоловіків. Лишилися в основному старики, інваліди, діти. Важкий тягар німецької окупації ліг на плечі жінок та підлітків.

Як згряг хижих птахів налетіли окупанти на село. Забирали все, що могли: збирали у гурті і гнали до Німеччини худобу, вантажили на машини домашню птицю, хліб. З болем у серці дивився старий учитель на те, що діється навкруги. Треба було щось робити, щоб не дати людям померти з голоду. І Роман Іванович з іншими шкільними працівниками — своїми од-

норумцями, вирішили саботувати окупаційні порядки, попереджали людей, щоб ті ховали зерно і інші продукти, не виконували наказів фашистів. Учитель говорив: «Цих непрошених гостей ми вже стрічали і проводжали у 1918 році. На Уманщині не довго вони ласували нашим хлібом та салом. Прийде час, настане на них лиха година».

До пізньої осені 1941 року на полях лежав хліб у стіжках — в основному пшениця і ячмінь. Староста

усіх навколишніх сіл награване зерно до якоїсь найближчої залізниці. Одним з таких пунктів була велика цегляна церква, яка знаходилась у самому центрі села, поруч із школою. На лютий-березень 1944 року німці звели до церкви з навколишніх сіл і районів щонайменше десять вагонів зерна — в основному доброї пшениці. Все це мали вивезти найближчим часом. Та час працював не на фашистів — фронт наближався з кожним днем. 5—6 бе-

ти точними і хотіли знати, скільки ж награвували чужого добра, та його гнали геть, ще й погрозували розправою. Мусив поспішити назад до шкільної квартири, де причаївся коло вікна і звідти спостерігав за діями фашистів. Коли вже наші передові стрілецькі частини входили на околицю села, гітлерівці підпалили бікфордів шнур, похапцем сіли на бронетранспортер і миттю зникли. Роман Іванович, не гаючи і хвилини, захопивши ножиці, миттю вискочив із школи, перебіг площу, і випереджаючи зміюку вогню, яка швидко стелілася до головних дверей церкви, перерізав шнур. За цим побачив танки із зірками на броні, які, стріляючи на ходу, мчали вулицями села.

Назустріч бійцям вже вибігали з хатів жителі і палкою обіймали своїх визволителів.

...Проминув деякий час, фронт відійшов далеко на захід. Жителі села, в основному жінки та підлітки, енергійно готувались до відновлення колгоспного господарства. Не було тракторів, сівалок, обмаль було плугів, борін. Збирали все, що могли, ремонтували, і везли у поле. Оралі і борошували кінсьми, волами та коровами, а колів бачили, що і цього не вистачає, брали лопати і перекопували зарослі бур'яном землі мазолястими руками аби встигнути вчасно засіяти поле тим зерном, яке врятував сільський вчитель Роман Іванович. Згодом на колгоспних нивах шумували хліба, наливалися колосом. Хто б не їхав чи ішов, не намулюється. Радів з того і вчитель. Адже в тих колосках і його частка праці, його душі.

Давно вже немає старого вчителя Романа Івановича Довганя, та у селі добре пам'ятають цю людину і її патріотичний вчинок заради спільного добра.

Г. КРАВЧЕНКО,
Черкаська область.

УЧИТЕЛЬ

БУВАЛЬЩИНА

села та його німецьке начальство потирали руки, гадали, що все це відправлять до Німеччини.

Молотили хліб на кінній молотарці, для чого зганяли всіх на поле працювати з ранку до вечора. Завідувати током поставили старого вчителя Довганя. Не відмовився, бо це ж була нагода зробити щось доброго людям. І працював Роман Іванович разом з іншими так, що від намолоченого за день зерна увечері залишалась невеличка купка. Часто ранком патрульні поліцаї знаходили на току сторожа, який мав стергти хліб, зв'язаного по руках і ногах.

Подійкували, що то партизани таке чинять. Підідутуть, мовляв, на підводах уночі, хліб заберуть, а сторожа зв'яжуть, щоб не сповістив німцям. Чи ж то так було, чи інакше, знав лише завідувач током Роман Іванович та ті, хто «конфісковував» таким чином зерно. Та все ж приховати весь хліб не вдавалось. Окупанти часто звозили з

резня жителі села уже вразно чули громовий гуркіт радянських гармат. Німці гарячково готувались до відступу. Через село мчали якісь тилові частини, а з ними на підводах запрягані — старости та поліцаї. Останні, здається «драпали», ще проворніше за своїх хазяїв. На світанку 8 березня над селом з'явилися радянські винищувачі, а від лісового масиву до села помчали наші танки. На цей час у селі лишився тільки невеликий загін саперів-підривників, які спішно мінували приміщення церкви, де знаходився дорогий хліб.

Учитель із своєї шкільної квартири, яка вікнами виходила якраз на площу навпроти церкви, бачив усе, що робилося там. Він вирішив будь-якою ціною врятувати народне добро. Спробував підійти до німецьких вояк, щось їм говорив, показував мімікою, мовляв, почекайте, забув отам ключі, треба забрати (Романа Івановича тимчасово призначили вагарем, бо німці намагались бу-

Ніякої пори року так не любить Ольга Леоніївна, як весну. Де це та весна, а вона вже чекає її. І радіє коли зволожується повітря, коли сніг темніє надворі та по шляхах. Тоді О. Л. Дроздовська виходить раніше з дому і вже не так поспішає на роботу, бо має час постояти під березою чи ялиною і послухати, як шумлять вони віттям, ніби розповідають про щось потаємне чи згадують минуле...

А цій вродливій, хоча й не молодій уже жінці, є що пригадати. 22 роки вивчилася Олі, коли фашистська навала обірвала мирну працю радянських людей. Це були чи не найтяжчі роки у її житті. Не шкодувала сил молода трудівниця, самовіддано працювала в тилу ворога. За це її нагородила її Батьківщина медалями «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 рр.» та ювілейною — «Сорок років Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 рр.».

Часто згадується жінці і переможна весна сорок п'ятого... Багато радянських воїнів — визволителів Європи від фашистського ярма повернулися тоді до рідних домівок. А її брат не повертався і не повернеться вже. Похоронну на нього колись вручила їм з мамою поштарка. Чи не в ту весну вперше вирішила Оля посадити дерево. Нехай росте на згадку і добру пам'ять про брата рідненького. З тієї переможної весни щороку саджає дерева і квіти широкерда жінка, щоб зростали вони на радість людям.

— Ось і ці алеї, — розповідає Марфа Іванівна Ковальчук, головний бухгалтер Ровенського УВП, — посадила на території та біля нашого підприємства Ольга Леоніївна, тоді, ще коли працювала у нас.

У 1964 році Л. О. Дроздовська прийшла на Клеванське (тепер Ровенське) УВП. До 1984 року ударно трудилася тут член нашого Товариства, за що адміністрація, партійна, профспілкова і первинна організація УТОГ багато разів виносила їй подяки, нагороджували грамотами, вручали премії і цінні подарунки. Трудівниця ніколи не стояла осторонь від громадського життя колективу, але найулюбленішою справою її було — садити квіти і дерева, оті дерева — ялини, берізки, вишні та аличу, які тепер привітно вітають щовесни зеленню та буйним цвітом трудівників УВП.

— Пам'ятаю, — розповідає директор підприємства М. Т. Музичук, — як самовіддано працювала Ольга Леоніївна. Ніякої роботи не боялася. Бувало, підійду і запитую, чи впраєтєсь, а вона мені: «Нічого, Микола Трохимовичу, очі жахаються, а руки все перероблять...»

— Згодом важкувато стало справлятися О. Л. Дроздовській на підприємстві, — говорить вихователь гуртожитку Людмила Миколаївна Любечко, — бо ще в 1978 році вона досягла пенсійного віку. От за її проханням і перевели трудівницю до нас у гуртожиток черговою. З лагідною пошмишкою стрічає ця добра душею жінка мешканців. Завжди знаходить час поговорити з молоддю, дати слушну раду. Недовго працює Ольга Леоніївна у нас, але за цей час невпізнанно змінився гуртожиток і прилегла до нього територія. У приміщенні на кожному підвіконні тепер багато квітів, а біля гуртожитку трудівників вітають стрункі дерева горобини, посажені теж її руками.

Ще з осені накопала Ольга Леоніївна вічнозелених рослин, що називаються у народі «заячюю капустою». Ростуть вони неподалік на пагорбі. От тепер до кожного свята є чим привітати мешканців гуртожитку з святами. Так, до 700-річчя заснування м. Ровно виклала вона цими рослинами гасло, а в ніч свого чергування з 31 грудня на 1 січня цього року привітно зазеленіла у гуртожитку цифра «1986».

— Не склалося у мене особисте життя, — каже Ольга Леоніївна. — Після загибелі брата тяжко захворіла мама і довгий час була прикута до ліжка. Ось і не було коли подумати про особисте щастя, — треба було рідну доглядати. Потім таке ж нещастя спіткало і сестру, котра ось уже кілька років не підводиться. Тепер її доглядаю. Та на долю не скажусь, люблю людей і жити без них не можу. З ними не відчуваю своїх років і, здається, молодшаю душею, коли приходжу на роботу. А тому й поспішаю зробити їм щось приємне, щоб і оточуючим було зі мною радісніше жити. І працюватиму, поки сил вистачить...

Так живе і працює ця завжди привітно усміхнена жінка, живе з людьми і для людей...

Т. ЄРМАКОВА,
м. Ровно.

Найщасливіший день

Бував травень. Ранкове сонце ніжно пестило землю, стомлену війною. Я поспішала. Обличчя зустрічних сяяли якимось по-святковому, радісно. І ця спільна радість передавалася й мені. Але що ж сталося? Адже я нічого не чула, виходячи з дому. Невже кінець війни?... Аж дух перехопило від несподіваної згоди. Вірилося і не вірилось...

На площі, що неподалік від вокзалу, — море кашкетів з червоними зорями. Творилось там щось неймовірне. Солдати обіймали

одни одного. Підкидали вгору. Тисячеголосе «ура» неслося над площею.

— Перемога! — Радісно тьохнуло в моєму серці.

— Ура! Ура! Перемога! — прокотилися хвилею над площею ці найдороччі слова.

Плачучи від радості, я щодуху побігла назад до дому, щоб обійняти матір і всіх рідних. Це ж найщасливіший день! День Перемоги!

О. МАРКОВА,
Кіровоградська область.

У грудні минулого року, у складі колективу художньої самодіяльності Будинку культури Ленінградського обласного правління, ордену «Знак Пошани» Всесоюзного товариства глухих вступав і самодіяльний актор — мім Сергій Шашелєв.

Працює він на Балтійському заводі художником. А після роботи — заняття і репетиції у гуртку пантоміми. Групу із чуючих у Будинку культури імені Леніна веде професійний актор-клоун В'ячеслав Полунін.

Щоденні репетиції, любов до мистецтва та часті виступи на концертах у жанрі

пантоміми зробили особу Сергія Шашелєва популярним як серед членів національних товариств нашої країни і за кордоном, так і серед чуючих.

У складі групи самодіяльних мімістів він побував у 20 країнах. А минулого року на Міжнародному конкурсі пантоміми у м.Брно (Чехословаччина) Сергій Шашелєв зайняв перше місце, і йому присвоєно звання «Кращий мім світу».

Докладно про нього вже розповідав на своїх сторінках журнал «В єдиному строю» № 12, за 1983 рік.

Текст і фото
В. ЩЕРБАНОКА.

Беззмінному режисеру самодіяльного народного театру Чернівецького обласного будинку культури Миколі Михайловичу Котляревському виповнюється 80 років.

У нашому Товаристві його знають як хорошого спеціаліста, як людину, котра щедро віддає своє серце художній самодіяльності і всім нечуючим людям, які тягнуться до творчості.

Завдяки Миколі Михайловичу Чернівецькому драматичному колективу присвоєно звання «народний», яке він систематично підтверджує. Колектив був учасником всіх обласних і республіканських оглядів та фестивалів самодіяльної художньої творчості трудящих, на яких неодноразово нагороджувався грамотами, дипломами, медалями, цінними подарунками обласного і республіканського оргкомітетів.

Самодіяльний народний театр, яким керує професійний режисер, виробив свій власний творчий почерк. Це — один з кращих народних театрів не тільки серед глухих, але й серед чуючих Чернівецької області.

Глибоко знаючи специфіку глухих, режисер зумів поставити на сцені цілий ряд цікавих вистав і акторських робіт, виконавці яких зробили великий внесок в розвиток художньої самодіяльності нечуючих.

Колектив має своє творче обличчя, відзначається темпераментною акторською грою. У театрі багато талановитих учасників, які демонструють високу сценічну культуру, виразну акторську майстерність. На сцені вони ведуть себе впевнено, вільно, органічно.

Художнє оформлення вистав завжди продумане, виглядає ефектно і відповідає загальному їх задуму.

М. М. Котляревський любить свою роботу, завжди вимогливий до себе, до акторів. Навіть у виготовленні оформлення сцени, в підготовці ескізів костюмів і декорації він бере безпосередню участь.

Сердечно поздоровляємо Миколу Михайловича Котляревського з його ювідеєм. Щастя, здоров'я, бадьорості і невичерпної енергії вам, ще на довгі роки.

В. ЖУКОВА.

З ювілеєм

Нещодавно виповнилось 60 років з дня народження колишнього директора Будинку культури, члена Українського товариства глухих з 1945 року Сергія Яковича Бойчука.

Був він не лише добрим директором, а активним учасником художньої самодіяльності, він на громадських засадах гурток малювання, постійно брав участь у випуску стінної газети «За культуру».

У вільний від роботи час

Сергій Якович захоплювався різьбленням по дереву. Його роботи неодноразово експонувались на обласних і республіканських виставках.

Тепер, на жаль, Сергій Якович хворіє і не може, як колись, бувати серед колективу Будинку культури. Хочеться привітати його з ювідеєм, побажати добро-го здоров'я, щастя.

В. СИДОРЕНКО.
Черкаська область.

БАСКЕТБОЛ

У чергових змаганнях на першість Закарпатського обласного відділу УТОГ, що відбулися в Ужгороді, силами помірялись чоловічі баскетбольні команди.

Перша зустріч між командою Ужгородської спецшколи-інтернату для глухих дітей та баскетболістами Хустського МРВ принесла несподіваний результат: 41:8 перемогли школярі. Потім юні спортсмени піднесли ще один сюрприз, вигравши з

рахунком 24:19 у минулорічних володарів перехідного призму — команди Ужгородського міської д-лу УТОГ. Але домогтися більшого школярі не змогли і з 4 очками посіли друге місце.

А переможцем першості стала команда Ужгородського УВП № 1, яка в ході змагань не зазнала жодної поразки.

П. КРАЙНЯНИЦЯ.

ВІЛЬНА БОРОТЬБА

В Одесі у спортивному комплексі УТОГ відбулися перші республіканські змагання з вільної боротьби серед нечуючих школярів, в яких взяли участь вихованці Одеської спецшколи-інтернату № 91, а також Калуської, що в Івано-Франківській області, і Миколаївської спецшколи-інтернату.

Саме в такому порядку і розподілилися командні призові місця. Особливо похвали заслуговує Вячеслав Корінний з Одеси, який виграв усі подвійки дистоково. Зрілу, видовищну бо-

ротьбу показали прикарпатці М. Дмитришин, П. Федорак, П. Шпинта, миколаївці В. Балхановський та О. Бистрицький, які посіли перші місця по своїх вагових категоріях.

На жаль, не прибули на змагання школярі з Києва і Донецька, що, безумовно, негативно позначилось на гостроті конкуренції і певним чином загальмувало дальший розвиток цього захоплюючого виду спорту серед майбутньої зміни провідних українських борців.

Ю. ГЕР.

ШАШКИ

У Львові завершилися змагання з шашок на першість облвідділу УТОГ.

Всупереч сподіванням болельників і фахівців перше місце посів першорозрядник з Бродів Н. Аширов, який пройшов увесь турнір без поразок і набрав 5 очок з 7 можливих. На друге місце вийшов кандидат у май-

стри спорту львів'янин А. Якимов. Третє місце в першорозрядника В. Семчишина з Дрогобича.

Серед жінок місця розподілилися так: С. Пашкевич, М. Лаврик (обидві львів'янки), Е. Масляничук (м. Броди).

В. МОСКАЛЕНКО.

Великим успіхом користуються серед нечуючих трудівників Запорізької області концерти учасників художньої самодіяльності обласного Будинку культури УТОГ. Особливо популярний оригінальний жанр.

Нині аматори сцени готують нову програму. До 70-річчя Великого Жовтня вони хочуть порадувати членів Товариства цікавими, змістовними номерами.

На знімку: маніпулятор з картами А. Немировченко.

Фото А. РЕЗНИКА.

СОЛДАТКИ

Окопи зарівнялись на полях,
Неходжені стежки покритись рясом.
Сум у вдовиних не зника очач,
І радість там спалахує не часто.

Тіла вчорашніх воїнів в рубцях,
Буває на негоду нють рани.
А у жіночих стомлених серцях
Пекучий біль ніколи не розтане.
Бо не прийшли оті, хто мав прийти
З пекельного тривкого лихоліття.
Солдатки вміють пам'яті берегти —
Для них ця пам'яті найдорожча в світі.
Живе ще надієчка у вдів,

Хоча, здається, ждати вже не варто.
Чоловіки красиві, молоді
Вовчляються у них із фотокарток.
У вдів щоразу важчає хода,
Перецівають коси їхні сиво.
Ім доля присудила виглядати
Допоки стане хоч краплини сили.
Мов коні ворони, літа біжать, —
Не повернути їх, не наздогнати!
В бою солдатам важко помирати,
Ще важче вдовам їх переживати.

Костянтин ЛАЗАРЕНКО.

**ЗУСТРІЧІ З КОМПЕТЕНТНИМИ ЛЮДЬМИ
ВІДЕО СЬОГОДНІ І ЗАВТРА**

Що зробити, щоб подивитися популярний фільм? Знайти кінотеатр, де він демонструється, вибрати відповідний сеанс, придбати квиток. А якщо є відеоманітфон, можна й простіше: зайти до прокатного пункту, взяти невелику коробочку і йти... додому.

Таку можливість уже мають кияни. У столиці України діє перша відеотека. На полицях — барвисті футляри з відеокасетами. Перед очима мелькають назви знайомих і незнайомих фільмів. Тепер у каталозі понад триста стрічок, але вибір постійно зростає.

— Такі відеотеки готуються до відкриття в Дніпропетровську, Харкові, Одесі, Севородонецьку, Жданові, Краматорську, — роз-

повів начальник Головного управління кінофікації і кінопрокату Держкіно УРСР В. О. Ференець. — У багатьох обласних центрах практично розв'язано питання про виділення приміщень. Отож уже цього року ми розраховуємо мати до тридцять прокатних пунктів.

— Виникає запитання: як з технікою? Телевізори, звичайно, не проблема, але для перегляду потрібен також відеоманітфон.

— На жаль, їх ще мало, і вони досить дорогі. Але ж відео тільки починається.

Пригадаймо, як ми дивилися перші телепередачі. Ходили до сусідів, збиралися в червоних куточках. У відеосправі сьогодні теж слід орієнтуватися на колективні форми. Тим біль-

ше, що для перегляду відеострічок використовуються не тільки телевізори, а й проекційні установки. Уже цього року в республіці почне діяти 45 відеосалонів, а всього в дванадцятій п'ятирічці їх кількість планується довести до 600 — у великих і середніх містах, адміністративних центрах.

Якими вони будуть — відеозали, салони? Багато залежить від ініціативи організаторів. Поки що вимальовується образ невеликого залу для переглядів на 20—80 чоловік із затишним ходом. Непогано, якщо тут можна буде посидіти за чашкою кави або чаю, обговорити побачений фільм. У наших друзів у Болгарії, Угорщині є, наприклад, досвід організації на цій основі молодіжних клубів.

— Тут напрошується розмова про значення і перспективи відео. Яку роль воно має відігравати в нашому житті?

— На адресу відео сказано вже чимало схвальних слів. І це справедливо. Уже сьогодні можна передбачити майбутній вплив відео на всі галузі культури, а отже, його роль в ідейному та естетичному вихованні радянських людей, особливо молоді. Тому партія і уряд приділяють новій справі серйозну увагу. Прийнято рішення, спрямоване на його якнайшвидший розвиток.

Тепер у каталогах тиражованих вітчизняною промисловістю відеокасет з художніми, документальними, мультиплікаційними фільмами налічуються сотні назв. А незабаром їх буде тисячі — від класики радянського кіно, стрічок Ейзенштейна, Ромма, Герасимова, Дов-

женка, Шукшина, Чухрая, Бондарчука до найновіших наших та зарубіжних фільмів. Однак можливість відео не обмежуються творами кіномистецтва. Відеострічка дає змогу увічнити будь-який театральний спектакль, музичний концерт, естрадну або циркову виставу, телепередачу. Причому на відміну від кінозйомок підготовка запису не потребує великих затрат.

Спеціалісти різних галузей можуть розраховувати на допомогу відео. Неважко уявити його собі в школі чи студентській аудиторії. Телеурокі давно вже увійшли в життя. Однак новинка зробить їх доступнішими, звільнить від прив'язання до певного часу, програми телебачення. Відео служиме обміну виробничим досвідом, пропаганді досягнень науково-технічного прогресу.

Використання відеокасет допоможе забезпечити від-

далені села, де немає кінотеатрів, куди складно добратися кінопересувці. Адже в одній касеті стільки ж кінометражу, скільки в трьох 15-кілограмових руляках з кінострічкою.

Одне слово, відео розкриватиметься перед нами дедалі новими гранями. Можна уявити собі його, наприклад, у поєднанні з кабельним телебаченням, коли відпаде необхідність у перенесенні касет. З'явиться можливість, скажімо, замовити будь-яку відео програму через диспетчерський пункт. Це, звичайно, поки що справа віддаленого майбутнього. Але сьогодні ми можемо із задоволенням сказати: відео починає служити нам, воно вже входить у наш побут.

О. ПОПОВА.

Редактор
П. БУЛАТОВ